

Vaasan hallinto-oikeus

Diaarinumero 01190/19/5129

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

19.8.2020

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **26.8.2020**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.8.2020 nro 20/0114/3, valitus ympäristölupa-asiassa
Ympäristöluvan myöntäminen rekikoiratarhan toimintaan, Vuokatti, Sotkamo

Luvan hakija

Vuokatti Safaris Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **19.8.2020 – 25.9.2020** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. **Valitusaika päättyy 25.9.2020.**

Vaasan hallinto-oikeus**Päätös**

Antopäivä

19.08.2020

Päätösnumero

20/0114/3

Diaarinumero

01190/19/5129

Asia

Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Luvan hakija

Vuokatti Safaris Oy

Päätös, johon on haettu muutosta

Sotkamon kaupungin ympäristö- ja tekninen lautakunta
11.9.2019 (4.9.2019 § 107)

Ympäristö- ja tekninen lautakunta on myöntänyt Vuokatti Safaris Oy:lle ympäristöluvan rekikoiratarhan toiminnalle kiinteistöllä Tutkimusasema 765-401-26-26. Päätöksen mukaan koiratarhalla saa pitää kerrallaan enintään 87 koira. Lautakunta on määrännyt, että päätös voidaan muutoksenhausta huolimatta panna täytäntöön 1.500 euron vakuutta vastaan. Lupa on liitetty siitä tarkemmin ilmenevät lupamääräykset 1–16 perusteluineen.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluja

Hakemuksen mukainen toiminta sijoittuu maatalousvaltaiselle haja-asutusalueelle, jolle kyseinen toiminta voidaan katsoa tyypilliseksi. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 350 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta. Muut asuinrakennukset sijaitsevat yli 500 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta. Lähin lomarakennus sijaitsee noin 380 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta.

Osoite

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA

Puhelin

02956 42611

Telekopio

02956 42760

Sähköposti

vaasa.hao@oikeus.fi

Ympäristönsuojelulain 12 §:ssä säädetään oikeusvaikutteisen kaavan huomioimisesta toimintaa sijoitettaessa. Toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Alueella ei ole voimassa asema- tai yleiskaavaa, mutta hankealue rajautuu oikeusvaikutteiseen vuonna 2003 hyväksyttyyn Pirttijärvi-Kiimanen-Sapso rantayleiskaavaan. Koska kohdealueella ei ole asemakaavaa, hanke ei sijoitu asemakaavan vastaisesti. Kohdealueella ei myöskään ole yleiskaavaa, joten toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Viereisen rantayleiskaavan osalta lupaviranomainen on todennut, että hankkeella ei ole vaikutuksia rantayleiskaavan toteuttamiseen. Hankealue sijaitsee Kainuun maakuntakaavassa matkailun vetovoima-alueen (mv) lisäksi myös maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Maakuntakaavassa M-aluetta koskee erillinen suunnittelumääräys, jonka mukaan aluetta voidaan käyttää erityislainsäädännön ohjaamana mm. luontais- ja muuhun elinkeinotoimintaan. Maakuntakaavan osalta lupaviranomainen on todennut, että toiminta on maakuntakaavan mukaista elinkeinotoimintaa.

Lupaviranomainen on katsonut, että toimittaessa hakemuksessa ja hakijan vastineessa esitetyn sekä lupamääräysten mukaisesti ei toiminnasta aiheudu naapureille eikä lähistön loma-asutukselle sellaista eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta melun, pölyn tärinän tai muun haitan muodossa, mikä estäisi luvan myöntämisen. Koiratarhan aiheuttama melua on mitattu toiminnanharjoittajan nykyisellä koiratarhan sijaintipaikalla. Mittausten mukaan melutason ohjearvot eivät ylittyneet. Aiemmalla toimintapaikalla saatujen kokemusten mukaan melusta ei ole ollut haittaa ympäröivälle asutukselle. Joidenkin ihmisten kokemuksen mukaan melu lähialueella voi olla häiritsevää, mutta sinällään koirien ajoittainen haukunta on kuitenkin tavanomaista maaseutumaisessa asuinympäristössä esiintyvää ääntä. Lisäksi luvassa on annettu määräykset melutasosta ja myös määräykset melun ajallisesta rajoittamisesta, joten melu ei tule ennalta arvioiden aiheuttamaan kohtuutonta räsitusta.

Ympäristö- ja tekninen lautakunta on perustellut päätöksen noudattamista muutoksenhausta huolimatta antamaansa määräystä siten, että toiminnasta ei aiheudu sellaista haittaa ympäristölle, joka ei olisi ennallistettavissa. Aloittaminen vakuutta vastaan ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

██████████ on vaatinut päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä. Muutoksenhakijat ovat lisäksi vaatineet, että Sotkamon ympäristö- ja tekninen lautakunta veloitetaan korvaamaan muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikulut korkolain mukaisine korkoineen.

Vaatimustensa perusteiksi muutoksenhakijat ovat esittäneet muun ohella seuraavaa:

Ympäristöluvan myöntämisedellytykset eivät täyty

Ympäristönsuojelulain 11 §:n, 12 §:n ja 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty. Toiminnan sijoituspaikkaa lähimmät lomakiinteistöt sijaitsevat noin 130–150 metrin päässä koiratarhasta. Alle yhden kilometrin etäisyydellä koiratarhasta sijaitsee 16 häiriintyvää kiinteistöä, eli kuusi ympäristövuotisesti asuttua kiinteistöä sekä kymmenen vapaa-ajanasuntoa.

Valitusta tukee aikaprioriteetti. Koiratarhan toiminnasta häiriintyvä ja herkeempi toiminta, eli loma-asuminen ja pysyvä asuminen, ovat olleet alueella ensin. Ympäristö- ja tekninen lautakunta on toiminut väärin luvan myöntäessään, koska se on jättänyt huomioimatta alueella jo olleen toiminnan ja ohittanut harkinnassaan sille aiheutuvat haitat. Tältä osin muutoksenhakijat ovat viitanneet korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun KHO 2004:10 ja todenneet, että päätös tulee kumota mainitun vuosikirjaratkaisun perusteella.

Toiminnasta on omiaan aiheutumaan melun muodossa eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta, joka on ehdoton luvan myöntämisestä. Luvan myöntäminen ei myöskään täytä ympäristönsuojelulain 11 §:n ja 12 §:n vaatimuksia sijoituspaikan, kaavatilanteen ja maankäytön osalta.

Ruokolahden ranta-asemakaava mahdollistaa loma-asuntojen sijoittamisen koiratarhan hankealueen välittömään läheisyyteen, lähimmillään vain noin 130–150 metrin päähän. Sijoituspaikan valinnassa ei ole otettu huomioon koiratarhan vaikutusalueen oikeusvaikutteisen kaavan osoittamaa käyttötarkoitusta. Toiminta on sijoitettu ranta-asemakaavan vastaisesti, vaikka itse koiratarha ei sijoitu ranta-asemakaavan alueelle. Ranta-asemakaava on laadittu loma-asutusta varten. Ympäristöluvan sijoituspaikan harkinnassa tämä olisi tullut ottaa huomioon siten, että vaikka koiratarhan alueella ei olisikaan oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa, ei ranta-asemakaavan mahdollistaman loma-asumisen välittömään läheisyyteen voida sijoittaa toimintaa, joka on omiaan häiritsemään ranta-asemakaavaan perustuvaa toimintaa.

Hankealue rajautuu oikeusvaikutteiseen vuonna 2003 hyväksytyyn Pirttijärvi-Kiimanen-Sapso rantayleiskaavaan. Yleiskaavassa hankealueen välittömään läheisyyteen on osoitettu matkailupalvelujen alue (RM-1), jonka alueelle on laadittu Ruokolahden ranta-asemakaava. Koiratarhan sijoittaminen Pirttijärvi-Kiimanen-Sapso rantayleiskaavan ja Ruokolahden ranta-asemakaavan välittömään läheisyyteen vaikeuttaa rantayleiskaavan ja -asemakaavan käyttöä kaavojen osoittamaan pääkäyttötarkoitukseensa. Näin ollen oikeusvaikutteisia kaavoja ei ole otettu huomioon toimintaa sijoitettaessa ympäristönsuojelulain 12 §:n edellyttämällä tavalla. Hankkeella on vakavia haitallisia vaikutuksia rantakaavojen toteuttamiseen. Tämän vuoksi ympäristölupa on kumottava ja hakemus hylättävä.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentin mukainen kohtuuton rasitus luvan myöntämisen esteenä

Loma-asutukselle, vakinaiselle asutukselle sekä lastensuojeluyksikölle aiheutuva kohtuuton rasitus johtuu ennen kaikkea koirien aiheuttamasta hallitsemattomasta melusta ulvonnasta, haukkumisen ja muun ääntelyn johdosta. Äänet

häiritsevät loma-asuntojen käyttöä lepoon ja virkistykseen. Loma-asuntojen käyttöarvo laskee viihtyisyyshaitan myötä. Samoin kiinteistön käyttöarvo lastensuojeluyksikkönä vähenee. Myös liikenteen lisääntyminen aiheuttaa haittaa ja häiriötä. Koirien meluhaittaa on omiaan lisäämään se, että melu kantautuu suoraan avoimen peltoalueen ylitse häiriintyviin kohteisiin. Myös paikallinen terveydensuojeluviranomainen on todennut, että koiratarhan melun voi katsoa olevan merkittävin terveyshaitta, joka aiheutuu lähialueen asukkaille. Edellä mainituista syistä koiratarhan melusta aiheutuu eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaista kohtuutonta räsitusta, jota asetetuilla lupamääräyksilläkään ei voida riittävästi hallita ja rajoittaa.

Puutteelliset selvitykset laittoman ympäristölupapäätöksen perusteena

Ympäristölupapäätös perustuu puutteellisiin selvityksiin, erityisesti melun osalta. Terveystensuojeluviranomainen on pitänyt välttämättömänä, että melutasoa on mitattava. Lisäksi melun leviämistä tulee estää asianmukaisin rakentein. Myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on todennut, ettei raportista selviä, mikä melutaso olisi esimerkiksi 150 metrin päässä kohteesta. Muutoksenhakijat ovat kiinnittäneet huomiota myös siihen, että melunormiston mukaan luonteeltaan iskumaiselle tai kapeakaistaiselle melulle mittaustulokseen lisätään 5 dB ennen mittaustulosten vertaamista ohjearvoihin. Koiratarhan toiminnan aiheuttamaa melua, haukkumista ja ulvontaa tulisi pitää iskumaisena. Tällä perusteella aiemmat mittaustulokset ovat entistään epäluotettavampia. Ennakoimattomat melupiikit tekevät koiratarhan melusta erityisen häiritsevän. Melun luonne ja ominaisuudet antavat aiheen luokitella sen iskumaiseksi ja kapeakaistaiseksi.

Hakemuksessa on kuvattu virheellisesti koiratarhan meluvaikutusta. Kyse ei ole siitä, että koirat haukkuisivat vain ajoittain niitä ulkoilutettaessa ja kun niitä otetaan tarhasta reen eteen. Varsinainen toiminta kuten valjakkoajelut eivät ole äänettäviä ja ympäristöystävällisiä. Muutoksenhakijat ovat viitanneet valituksessaan myös niihin koiratarhaa vastaan esitettyihin seikkoihin, joita on tuotu esiin hakemuksen johdosta annetuissa muistutuksissa. Hakemuksessa on vähätelty meluhaitan syntymistä ja vaikutusta. Nykyisessä sijaintipaikassa vain kesällä tehdyt melumallinnukset ovat harhaanjohtavia, sillä talvisin toiminta on paljon vilkkaampaa. Lisäksi uusi valituksenalaisen ympäristöluvan mukainen sijaintipaikka sijaitsee avoimella paikalla mäen päällä, kun taas nykyinen paikka on puustoinen, mikä on omiaan hillitsemään melun leviämistä. Raportista ei ilmene millainen melutaso on 150 metrin päässä kohteessa, jossa lähimmät ranta-asemakaavan mukaiset rakennuspaikat sijaitsevat.

Hakemuksessa ei ole esitetty kunnollisia rakenteita melun leviämistä vastaan. Rakenteilla ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukaista hyväksyntää. Hakijan esittämät selvitykset koiratarhan melusta ja sen rajoittamistoimista ovat täysin riittämättömiä.

Hakija ei ole osoittanut luotettavasti virtsa- ja ulostejätteiden käsittelyä eikä keskeisiä liikennevaikutuksia ole selvitetty.

Muut valitusperusteet

Vaativuustensa tueksi muutoksenhakijat ovat vedonneet myös eläinsuojelulainsäädännön vaatimiin lupapäätöksiin ja niiden puuttumiseen sekä Ruokolahden

ranta-asemakaavaan merkityille neljälle LUO-alueelle ja liito-oraville aiheutui haittoihin. Lupahakemuksen mukaisen toiminnan aloittamiselle esteenä on myös maankäyttö- ja rakennuslain vaatimien lupien puuttuminen.

Oikeuskäytäntöä

Muutoksenhakijat ovat viitanneet valituksensa tueksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuihin KHO 2004:100 (moottorirata), KHO 7.10.1976/3752 (rallicross-rata), KHO 17.8.1989/2618 (koiratarha) ja KHO 1974-A-II-81 (asunnossa pidettyjen koirien aiheuttama häiriö).

Oikeudenkäyntikulujen korvausvaatimus

Oikeudenkäynnin tarve on johtunut Sotkamon ympäristö- ja teknisen lautakunnan tekemästä virheestä. Ympäristölupapäätös on perustunut puutteellisiin selvityksiin etenkin meluvaikutuksen ja meluntorjunnan osalta. Myönteistä ympäristölupa-päätöstä ei olisi saanut tehdä asian yhteydessä esitetyillä selvityksillä varmistumatta siitä, ettei toiminnasta voi aiheutua naapurisuuhdelain mukaista kohtuutonta rasitusta. Hankkeelta on puuttunut myös muita lupapäätöksiä, kuten maankäyttö- ja rakennuslain luvat. Ympäristölupapäätös on lisäksi virheellisesti myönnetty aloittamisoikeuksin muutoksenhausta huolimatta, jolloin valittajilla ei ole ollut muuta mahdollisuutta kuin vaatia välitöntä täytäntöönpanokieltoa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Vuokatti Safaris Oy on täytäntöönpanon kieltoa koskevan vaatimuksen osalta antamassaan vastineessa vastustanut täytäntöönpanon kieltämistä.

Vaasan hallinto-oikeus on 15.11.2019 antamallaan välipäätöksellä nro 19/0548/3 kieltänyt toiminnan aloittamista koskevan päätöksen täytäntöönpanon ja määrännyt valituksenalaisen päätöksen nojalla mahdollisesti jo aloitetun toiminnan heti keskeytettäväksi. Määräys on voimassa siihen saakka, kunnes pääasiaa koskeva valitus on lainvoimaisesti ratkaistu tai kunnes asiasta toisin määrätään.

Vuokatti Safaris Oy on 20.11.2019 päivätyllä kirjelmällään vaatinut, että Vaasan hallinto-oikeuden välipäätös täytäntöönpanon kieltämisestä 15.11.2019 nro 19/0548/3 kumotaan.

Vaasan hallinto-oikeus on 27.11.2019 antamallaan välipäätöksellä nro 19/0581/3 hylännyt *Vuokatti Safaris Oy:n* vaatimuksen Vaasan hallinto-oikeuden 15.11.2019 antaman välipäätöksen nro 19/0548/3 kumoamisesta.

Sotkamon kunnan terveydensuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on vastineessaan viitannut ympäristölupahakemuksesta 28.6.2019 antamaansa lausuntoon ja lisäksi todennut seuraavaa:

Liito-oravat

Kaavamääräyksen mukaan Luo-alueella on metsänkäsittelyssä ja tonttien rai-vauksessa huolehdittava siitä, että alueella turvataan liito-oravan liikkumis-mahdollisuudet. Ranta-asemakaavan määräykset turvaavat liito-oravan lisään-tymis- ja levähdyspaikkojen sekä kulkuyhteyksien säilymisen. Rekikoiratarha toimiessaan ympäristöluvan mukaisesti ei uhkaa liito-oravan esiintymistä tai lisääntymistä läheisellä ranta-asemakaava-alueella tai lähialueen luonnossa.

Melu

Ympäristölupapäätöksessä on annettu melua koskevat lupamääräykset 2–4. Lupamääräyksessä 4 on veloitettu ympäristömelun mittaamiseen toiminnan käynnistyttyä. Ympäristöluvassa on annettu melulle valtioneuvoston meluase-tuksen ohjearvojen mukaiset raja-arvot. Koirien haukunnan aiheuttama melu voi olla häiritsevää, vaikka melutaso jäisi meluasetuksen ohjearvojen alapuo-llelle. Sallitun melutason rajauksen on tässä määritellyt lupaviranomainen. Mi-käli toiminnan käynnistyttyä melutaso alittaa lupapäätöksen annetut raja-arvot, mutta on selkeästi laajuudeltaan tai kestoltaan häiritsevää, tulee ympäristölu-paa myöhemmin olla mahdollista muuttaa meluhaitan osalta.

Maankäytöllinen tarkastelu

Valituksen mukaan ympäristöluvan myöntäminen ei täyttäisi ympäristönsuoje-lulain 12 §:ssä mainittujen ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä sijoitus-paikan kaavatilanteen ja maankäytön osalta. Itse rekikoiratarhatoiminta ei si-joitu asemakaava-alueelle, jolloin sen sijoittumista ei tarkastella asemakaava-kysymyksenä.

Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta on lausunnossaan vaati-nut, että valitus hylätään ja todennut muun ohella seuraavaa:

Toiminnan sijoittuminen

Toiminta sijoittuu maaseutumaiseen ympäristöön haja-asutusalueelle, jossa tyypillisenä toimintana harjoitetaan maataloutta. Lähin vakituiseen asumiseen tarkoitettu asuinrakennus sijoittuu noin 350 metrin päähän koiratarhasta. Asun-non omistajat eivät olleet mukana valituksessa. Lähin käytössä oleva loma-asunto sijaitsee yli 380 metrin etäisyydellä koiratarhasta. Alue, jolle koiratarha sijoittuu, rajoittuu Ruokolahden ranta-asemakaava-alueeseen. Lähimmät kaa-vassa osoitetut rakentamattomat rakennuspaikat ovat noin 120 metrin etäisyy-dellä koiratarhasta. Kaava on vahvistettu 2.3.2017. Kaava on pääosin toteutu-maton, vain yksi lomarakennuspaikka sekä kolme sauna on rakennettu.

Melu

Terveydensuojeluviranomainen on todennut lausunnossaan melusta, että koira-tarhan aiheuttama melutaso on mitattu nykyisellä koiratarhan sijaintipaikalla ja mittauksissa on todettu melutason jääneen valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 asetettujen melutason ohjearvojen alle.

Lupapäätöksen lupamääräyksessä 2 toiminnalle on asetettu melun osalta raja-arvot. Melutaso on määrätty mitattavaksi kahden kuukauden kuluttua toiminnan käynnistymisestä lupapäätöksen lupamääräyksessä 4, tarvittaessa melutaso on tarkistettava mittauksin myös jatkossa. Ennen mittausten suorittamista on valvovalle viranomaiselle toimitettava melumittaussuunnitelma toteutettavista mittauksista luvan mukaisella koiratarhalla. Näiden mittausten yhteydessä melutaso selvitetään tarhalla ja myös laajemmalla alueella. Mittausten perusteella, mikäli on tarpeen, lupaa valvovalla viranomaisella on mahdollisuus antaa meluntorjuntatoimenpiteitä koskevia lisämääräyksiä toiminnan jo ollessa käynnissä. Mikäli melutason ohjearvot eivät ylittyisikään, mutta melu jostakin syystä koetaan häiritseväksi toiminnan jo ollessa käynnissä, lupaa valvovalla viranomaisella on mahdollisuus puuttua tuolloinkin asiaan.

Koiratarhan toiminnan vilkkain sesonki painottuu talviaikaan, niin kuin valituksessakin todetaan. Melupiikkejä saattaa esiintyä ruokinnan yhteydessä ja valjakkoajelulle lähdettäessä, mahdollinen koirista aiheutuva ääni ei siis ole jatkuvaa, paremminkin sitä voi kuvata hetkelliseksi. Lupapäätöksen lupamääräyksessä 3 toimintaa on rajattu siten, että ruokintaa ei aloiteta ennen klo 8.00 aamulla ja valjakkoajeluille lähdöt tulee ajoittaa klo 8.00–20.00 väliselle ajalle.

Läheisellä ranta-asemakaava-alueella lähin suunniteltu (rakentamaton) lomarakennuspaikka sijoittuu noin 120 metrin etäisyydelle koiratarhan reunasta. Vallittajien kiinteistöt sijaitsevat huomattavasti tätäkin kauempana lähimmilläänkin noin 400 metrin etäisyydellä. Koiratarhan kiinteistöllä on suuria olemassa olevia rakennuksia, jotka sijoittuvat näkö- ja kuuloesteeksi mahdollisiin häiriintyviin kohteisiin nähden. Lisäksi maasto laskee jyrkästi mahdollisten häiriintyvien kiinteistöjen suuntaan, vähentäen meluvaikutusta.

Kaava

Alueella ei ole voimassa asema- tai yleiskaavaa, mutta hankealue rajautuu oikeusvaikutteiseen vuonna 2003 hyväksytyyn Sapsojärvien rantaosayleiskaavaan. Koska kohdealueella ei ole asemakaavaa, hanke ei sijoitu asemakaavan vastaisesti. Kohdealueella ei myöskään ole yleiskaavaa, joten toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Viereisen ranta-yleiskaavan osalta hankkeella ei ole vaikutuksia rantayleiskaavan toteuttamiseen.

LUO-merkinnät on lupaharkintaa tehtäessä huomioitu. ELY-keskus on katsonut, että ranta-asemakaavan määräykset turvaavat liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä kulkuyhteyksien säilymisen eikä rekikoiratarha ympäristöluvan mukaisesti toimiessaan uhkaa liito-oravan esiintymistä tai lisääntymistä läheisellä ranta-asemakaava-alueella tai lähialueen luonnossa.

Koiratarhan rakenteet

Sotkamon kunnan rakennusvalvonta myöntänyt maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen luvan. Luvassa on määrätty koiratarhan rakenteista, rakenteissa on huomioitu myös meluasial mm. määräämällä toteutettavaksi mahdollisen melun leviämistä ympäristöön estävät aidat.

Lisäksi lausunnossa on lausuttu koiratarhan jätteistä, liikenteestä, oikeustapauksista, eläinsuojelulainsäädännön vaatimista luvista sekä maankäyttö- ja rakennuslain vaatimista luvista.

Aloittamisoikeus

Vaasan hallinto-oikeus on antanut täytäntöönpanoa koskevan välipäätöksen 15.11.2019. Päätöksellä toiminnan aloittaminen on kielletty.

Toiminnan aloittamisen kieltämisellä ei lautakunnan näkemyksen mukaan ole perusteita. Toiminnasta ei aiheudu sellaista haittaa ympäristölle, joka ei olisi ennallistettavissa, eikä myöskään väitettyä kohtuutonta rasitusta ympäröivälle yhteisölle. Lautakunnan näkemyksen mukaan aloittaminen asetettua vakuutta vastaan ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Oikeudenkäyntikulujen korvaaminen

Valittajien vaatimus oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta on perusteeton. Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukainen kohtuuttomuus ei täyty. Valittajat vetoavat oikeudenkäyntikulujen korvaamisperusteena myös siihen, että päätöksen perusteena olleet selvitykset olisivat olleet puutteelliset sekä siihen, että hankkeelta puuttuisi muun lainsäädännön mukaisia lupia. Perusteena vedotaan myös naapuruussuhdelain mukaiseen kohtuuttomaan rasitukseen sekä siihen, että lupa olisi virheellisesti myönnetty aloittamisoikeuksin muutoksenhausta huolimatta. Viitaten kaikkeen lausunnossa sekä edellä esitettyyn korvausvaatimuksen perusteena esille tuoduille väitteille ei ole perusteita.

Sotkamon kunnanhallitus on todennut vastineessaan, että se täydentää ympäristö- ja teknisen lautakunnan vastinetta seuraavasti:

Vuokatin matkailualueella on viime vuodet ollut vahvaa kasvua koti- ja ulkomaisten matkailijoiden kävijä- ja yöpymismäärissä. Kasvavat matkailijamäärät tarvitsevat ympärilleen myös monipuolisen ja kasvavan palvelutarjonnan. Matkailun aluetaloudelliset ja työllistävät vaikutukset ovat Sotkamossa todella merkittävät ja matkailun kehittämiseen on alueella tehty merkittäviä investointeja ja matkailun kasvua on tuettu kehittämishankkeilla.

Vuokatti Safaris Oy:n ohjelmapalvelut ja niihin kuuluva rekikoiratoiminta ovat yksi Vuokatin matkailualueen keskeisistä ja käytetyimmistä ohjelmapalveluista. Rekikoiratoiminnan kehittäminen ja palvelun tarjoamismahdollisuus tulee pystyä turvaamaan ja toteuttamaan myös toiminnan siirtyessä uudelle toimipaikalle.

Sotkamon panostukset matkailuun ovat valtakunnankin tasolla merkittäviä. Sotkamo on valittu vuoden 2019 matkailualueeksi Suomessa.

Vuokatti Safaris Oy on vaatinut valituksen hylkäämistä ja todennut muun ohella seuraavaa:

Toiminnan sijoittuminen

Valituksesta ei ilmene, miten valittajat tarkalleen ottaen katsovat koiratarhatoiminnan vaikeuttavan ranta-asemakaavan käytön toteutumista ja mitkä ovat ne

valituksen mukaiset ranta-asemakaavan toteutumisen kannalta vakavat haitalliset vaikutukset, joita koiratarhatoiminnan väitetään aiheuttavan.

Yhtiö on viitannut sijoittumispaikkaa koskevan arvioinnin osalta ympäristönsuojelulain 11 §:n perusteluihin (HE 214/2013 vp.).

Valituksen mukaan alle 1 km etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta sijaitsee kuusi häiriintyvää vakituiseen asumiseen käytettävää kiinteistöä. Sotkamon ympäristö- ja tekninen lautakunta on 15.1.2020 päivätyssä vastineessaan todennut, että koiratarhan suunniteltuun sijoituspaikkaan nähden lähin vakituiseen asumiseen tarkoitettu asuinrakennus sijoittuu noin 350 metrin päähän koiratarhasta, mutta kyseisen asunnon omistajat eivät ole valittaneet ympäristölupapäätöksestä. Muut vakituiset asuinrakennukset sijaitsevat yli 500 metrin päässä koiratarhasta. Valituksessa yhtenä häiriintyvänä kohteena on pidetty yli 550 metrin päässä sijaitsevaa vakituksessa asuinkäytössä olevaa valittajien omistamaa lastensuojeluyksikköä. Kunnasta 17.2.2020 saadun tiedon mukaan lastensuojeluyksikkö ei ole enää toiminnassa. Muut kolme valittajien vakituista asuinrakennusta sijaitsevat yli 500 metrin, yli 800 metrin ja yli 900 metrin päässä suunnitellun koiratarhan sijoituspaikasta.

Valituksessa on todettu, että alle 1 km päässä suunnitellusta koiratarhasta sijaitsee kymmenen vapaa-ajan asuntoa. Alue, jolle koiratarha on suunniteltu sijoitettavaksi, rajoittuu Ruokolahden ranta-asemakaava-alueeseen. Lähin olemassa oleva vapaa-ajan asunto sijaitsee yli 380 metrin päässä koiratarhasta. Kunnan rakennusvalvonnasta 17.2.2020 saadun tiedon ja Sotkamon ympäristö- ja teknisen lautakunnan lausunnosta ilmenevien tietojen mukaan tämä kyseinen vapaa-ajan asunto on ainoa vapaa-ajan asumiseen tarkoitettu asunto, joka on rakennettu Ruokolahden ranta-asemakaava-alueelle. Rakennusvalvonnan mukaan ranta-asemakaavan alueelle on rakennettu tämän yhden vapaa-ajan asunnon lisäksi kolme saunamökkiä, jotka ovat virallisilta rekisteröintitiedoiltaan ja käyttötarkoitukseltaan saunarakennuksia. Saunarakennukset sijaitsevat yhtä kaukana koiratarhan suunnitellusta sijoituspaikasta kuin mitä ranta-asemakaava-alueella sijaitseva vapaa-ajan asunto sijaitsee.

Valituksen mukaan lähin Ruokolahden ranta-asemakaavan alueelle sijoittuva rakentamaton vapaa-ajan lomarakennuspaikka sijaitsee noin 130–150 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhan sijoituspaikasta. Sotka Invest Oy omistaa kaikki ranta-asemakaavan alueella olevat rakentamattomat lomarakennuspaikat valittajien omistamia lomarakennustontteja lukuun ottamatta. Sotka Invest Oy ei ole valittanut ympäristölupapäätöksestä.

Sotkamon ympäristö- ja tekninen lautakunta on todennut 15.1.2020 antamassaan vastineessa, ettei hankkeella ole vaikutuksia rantayleiskaavan toteuttamiseen. Yhtiö yhtyy lautakunnan näkemykseen.

Hallituksen esityksen (HE 214/2013 vp.) mukaan sijoituspaikan ja sitä ympäröivän vaikutusalueen toteutunut käyttötarkoitus tulisi ottaa huomioon sijoituspaikkaa suunniteltaessa. Yhtiön nykyisellä koiratarhalla 12.–13.6.2019 tehdyn melumittauksen mukaan koiratarhasta ei aiheudu edes 50 metrin päähän meluksi luokiteltavaa äänipäästöä. Kohtuullisen pitkä suojaetäisyys lähimpiin jo olemassa oleviin vapaa-ajan rakennuksiin ja rakentamattomiin vapaa-ajan asuntojen rakennuspaikkoihin huomioon ottaen, ei niihin voida katsoa kohdistuvan valtakunnallisten raja-arvojen ylittäviä meluvaikutuksia, häiritsevää

ääntä tai muita haitallisia ympäristövaikutuksia, jolloin suunniteltu toiminta ei myöskään loukkaa ranta-asemakaavan jo toteutunutta käyttötarkoitusta eikä tulevaa käyttötarkoitusta. Toiminta sijoittuu haja-asutusalueella maaseutumaiseen ympäristöön, jossa muun muassa maatalouden harjoittaminen on tyypillistä. Koiratarhan toiminnan luonteen voidaan siten katsoa olevan tavanomaista ja alueelle sopivaa.

Hallituksen esityksen mukaisesti asiassa merkitystä voidaan antaa myös haitallisille vaikutuksille altistuvien henkilöiden lukumäärälle. Kuten edellä lausutusta ilmenee, tässä tapauksessa mahdollisille äänipäästöille altistuvien henkilöiden määrää on pidettävä vähäisenä. Edelleen hallituksen esityksen mukaan arvioinnissa huomioitavia tekijöitä voivat olla myös toiminnan kesto, ajan kohta ja toiminnasta aiheutuvien haittojen merkittävyys. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuvia ääniä ei voida esitetty melunmittausraportti huomioon ottaen pitää merkittävänä yli 380 metrin päässä sijaitsevaan vapaa-ajan asuinrakennukseen tai lähimpiin rakentamattomiin vapaa-ajan asuinpaikkoihin nähden.

Ympäristön viihtyisyyttä arvioidaan yleisen edun kannalta, eivätkä yksittäiset viihtyvyyden loukkaukset täytä viihtyisyyden vähenemisen kriteereitä (HE 214/2013 vp). Oikeuskirjallisuuden mukaan ympäristön pilaantumisvaikutusten tulee vähentää ympäristön soveltuvuutta yleiseen virkistyskäyttöön eli esimerkiksi vaikeuttaa useiden ihmisten mahdollisuutta virkistäytyä alueella, jotta vaikutuksia voidaan pitää ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuna ympäristön pilaumisena. Todettakoon, ettei koiratarhatoiminta vähennä ranta-asemakaava alueen tai muun lähialueen yleistä viihtyisyyttä ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla. Suunniteltu koiratarhatoiminta ei vähennä myöskään yksilölle kuuluvia ympäristön yleisiä virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Toiminnan sijoittuminen ympäristönsuojelulain 12 §:n näkökulmasta

Kainuun ELY-keskus on 28.6.2019 todennut ympäristölupahakemusta koskevassa lausunnossaan, ettei alueella ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Lausunnon mukaan hankealue sijaitsee Kainuun maakuntakaavassa matkailun veto-voima-alueen (mv) lisäksi myös maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Maakuntakaavassa M-aluetta koskee erillinen suunnittelumääräys, jonka mukaan aluetta voidaan käyttää mm. luontais- ja muuhun elinkeinotoimintaan, jolloin koiratarhahanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen. Tämän lisäksi ELY-keskus on todennut 2.1.2020 antamassaan vastineessaan erikseen, että itse rekikoiratoiminta ei sijoitu asemakaava-alueelle, jolloin sen sijoittumista ei tarkastella asemakaavakysymyksenä. Yhtiö on yhtynyt ELY-keskuksen näkemykseen.

Terveyshaitta ja eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettu kohtuuton rasitus

Terveyshaitta

Yhtiö on viitannut vastauksensa tueksi ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 §:n 4 momentin mukaiseen terveyshaitan määritelmään ja melutason ohjearvoista annettuun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 ja 4 §:iin.

Ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston antaman ympäristömelun mittaamista koskevan ohjeen (1/1995) mukaan iskumainen melu sisältää hetkellisiä, enintään 1 sekunnin kestäviä ja toisistaan selvästi erottuvia meluhiipuja. Tällaista melua aiheuttavat tyypillisesti iskut, laukaukset, räjähdykset ja sähköpurkaukset. Edelleen ohjeen mukaan kapeakaistaista on sellainen melu, jossa on selvästi kuultavia soivia ääniä. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston mukaan melu voi myös olla kapeakaistaista, jolloin äänitaso ei ole kovin korkea, mutta äänen taajuus tekee siitä häiritsevän (esim. matala jyrinä tai korkea vinkuna).

Äänen iskumaisuus ja kapeakaistaisuus ovat toisistaan erilaisia ääniominaisuuksia ja ne eivät esiinny yhtä aikaa samassa äänessä. Koirien haukuntaa ei voida pitää iskuihin, laukauksiin tai räjähdyksiin verrattavana iskumaisena alle sekunnin kerrallaan kestäväenä meluna. Koirien haukunna ei voida myöskään katsoa muodostavan tasaista matalaa tai korkeataajuisia ääntä, vaan haukuntaa voidaan pitää enemmänkin asteittain laskevana. Kyseessä ei siten ole sellainen valtioneuvoston päätöksessä tarkoitettu kapeakaistainen tai iskumainen melu, jonka perusteella ohjearvoihin tulisi lisätä 5 dB.

Alkuperäisen ympäristölupahakemuksen liitteenä olleesta nykyisen koiratarhan alueella ajalla 12.–13.6.2019 tehdystä melumittausraportista ilmenee, etteivät koiratarhan äänet 50 metrin etäisyydeltä mitattuna ylitä valtioneuvoston päätöksen määrittämiä ohjeellisia melutasoa säänteleviä raja-arvoja. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan meluohjearvojen alittuminen takaa yleensä riittävällä tavalla viihtyisän elinympäristön toteutumisen asuinalueilla ja loma-asutusalueilla ja sen ettei melusta aiheutuvaa terveyshaittaa aiheudu. Riidattonta siis on, etteivät koiratarhasta lähtevät äänet voi voimakkuudeltaan aiheuttaa ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua terveyshaittaa nykyisiin ja mahdollisiin tuleviin vapaa-ajan asukkaisiin tai vakituksiin asukkaisiin nähden.

Koirien ruokinta ja ulkoiluttaminen ovat toimintoja, jotka tulee suorittaa myös kesällä. Talvella koiria ei erikseen tarvitse ulkoiluttaa, koska niiden liikunnan tarve täyttyy valjakkoajelujen kautta. Melutasoon ei vaikuta olennaisella tavalla, onko kyse talvi- vai kesäajasta. Talvisin koirien haukunta ja äänipiikit ajoittuvat liikkeellelähtoon. Koirat eivät hauku vetäessään valjakkoa. Kipinäntien tarhasta 50 metrin päässä ei sijaitse häiriintyviä kohteita. Voitaneen myös pitää riidattomana sitä, että äänten voimakkuus pienenee mitä kauempana häiriintyvä kohde sijaitsee tarhasta. Siten esimerkiksi 150 metrin päässä melun voimakkuuden voidaan olettaa olevan pienempi kuin mitä se on 50 metrin päässä.

Hyvölänkylän koiratarhalla suoritettu mittaus on tehty puustoisella alueella ja kuten meluraportista ilmenee, koiratarhan ja mittauspisteen välillä ei ole ollut puita tai muita esteitä. Hyvölänkylällä tehtyä mittaustulosta tarkasteltaessa tulee myös kiinnittää huomiota siihen, että siellä oleva koiratarha on rakenteeltaan ainoastaan sivuseinien osalta puolittain lautarakenteinen. Muutoin tarha on teräsverkkorakenteinen, jolloin rakenteet eivät estä äänten kulkua yhtään. Kipinäntielle suunnitellussa koiratarhassa kahden koiran tarha on kooltaan 3 x 4 metriä ja niissä on kolme melun leviämistä estävää lautarakenteista seinää. Lisäksi tarha on osittain katettu, mikä vähentää merkittävästi myös ylöspäin suuntautuvaa äänipäästöä. Näin ollen voidaan pitää todennäköisenä, että jos uuden koiratarhan valmistuttua Kipinäntiellä tehtäisiin vastaava 50 metrin etäisyydeltä suoritettava melumittaus, olisivat äänipäästöt matalampia kuin

Hyvölänkylällä tehdyn vastaavan mittauksen äänipäästöt.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettu kohtuuton rasitus

Rasituksen kohtuuttomuuden arviointiperusteiden osalta yhtiö on viitannut ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 84/1999 vp.) naapuruussuhdelain 17 §:n muuttamista koskeviin perusteluihin.

Paikallisten olosuhteiden kannalta kohtuullisuuskynnys riippuisi muun ohella siitä, miten tavanomainen kulloinenkin häiritsevä äänityyppi asianomaisessa ympäristössä on. Häirijäääniä aiheuttava eläinsuoja on kaupungin keskustassa kokonaan toisessa asemassa kuin maatalousalueella. Samoin melua aiheuttava teollisuuslaitos olisi loma-asutusalueella eri asemassa kuin taajaman vanhalla teollisuusalueella (HE 165/1992 vp, ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain 4 §:n yksityiskohtaiset perustelut).

Yhtiö on viitannut korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiin KHO 2018:80 ja KHO 2015:118 sekä korkeimman oikeuden päätökseen KKO 2015:21.

Kuten hallituksen esityksestä (HE 84/1999 vp) ilmenee, ehdotonta aikaprioriteettiperiaatetta ei ole sisältynyt eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 pykälään enää 1.3.2000 alkaen, vaan oikeustilassa on tapahtunut muutoksia. Kuten edellä on todettu, lähin jo olemassa oleva vapaa-ajan asuinrakennus sijaitsee yli 380 metrin päässä ja tätä lähempänä olevat rakentamattomat ranta-asemakaavan alueelle sijoittuvat lomarakennuspaikat ovat rakentamattomia. Siten voidaan katsoa, että tällä hetkellä on olemassa vain hypoteettinen mahdollisuus siihen, että joku rakentaa jossain vaiheessa uuden vapaa-ajan asunnon jollakin rakentamattomista lomarakennuspaikoista. Jos tällä hetkellä rakentamattomille lomarakennuspaikoille rakennettaisiin vapaa-ajan asuntoja, eivät mahdolliset koiratarhan toiminnasta lähtevät äänet muodostaisi aikaprioriteettiperiaatteesta johtuen niin herkästi eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta uusiin vapaa-ajan asuntoihin nähden. Tällaisen uuden vapaa-ajan rakennuksen rakentajan oletetaan ottavan huomioon jo olemassa olevat paikalliset olosuhteet ennen rakentamiseen ryhtymistä, jolloin hänen rasituksen sietovelvollisuutensa olisi korkeampi kuin mitä sellaisen vapaa-ajan rakennuksen omistajan olisi, joka olisi rakentanut samalle paikalle ennen koiratarhatoiminnan alkamista.

Vuokatti Safaris Oy:n koiratarhasta ei aiheudu sellaisia ääniä, jotka eivät olisi koiratarhatoiminnalle tavanomaisia tai, jotka eivät sopisi Kipinäntien maaseutumaiselle alueelle.

Hyvölänkylällä tehty melumittaus osoittaa, etteivät koiratarhasta aiheutuvat äänet ole voimakkuudeltaan ja kestoaltaan yhtäjaksoisesti lähellä valtioneuvoston päätöksen mukaisia ohjearvoja. Koirien haukunnalla ei ole tehtyjen mitausten perusteella todettu olevan meluksi luokiteltavaa vaikutusta. Koiratarhan äänet ovat voimakkaimmillaan koirien ruokinnan ja ulkoilutuksen yhteydessä, mutta silloinkaan ääniä ei voida pitää naapurien näkökulmasta voimakkaana, kun otetaan huomioon koiratarhan ja valittajien omistamien rakennusten välinen etäisyys ja sijainti. Ympäristölupapäätöksen lupaehtojissa on määritetty tarkat ajat, jolloin ruokinta ja valjakkoajelut tulee järjestää. Lupamääräysten mukaan ruokinta tulee tehdä aamulla klo 8 aikoihin ja valjakkoajelut

tulee järjestää klo 8–20 välillä. Lupamääräykset varmistavat sen, ettei min-käänlaista naapurien näkökulmasta häiritseväksi koettavaa ääntä aiheudu eten-kään yöaikaan. Kaiken kaikkiaan todettakoon, että lupamääräykset turvaavat sen, etteivät kovimmatkaan koiratarhasta lähtevät äänet ole kestoaltaan, voi-makkuudeltaan ja ajoitukseltaan niin pitkiä, että ne häiritsisivät naapureita kohtuuttomalla tavalla.

Kipinäntien suunnitellun koiratarhan sijoituspaikan vierellä ja lähiympäris-tössä sijaitsee suuria rakennuksia, jotka muodostavat tehokkaan näkö- ja kuu-losuojan lähimpiin häiriintyviin kohteisiin nähden. Kaksi suurta safarikeskuk- sessa sijaitsevaa rakennusta sijoittuvat täydeltä pituudeltaan suunnitellun koi- ratarhan sijoituspaikan ja lähimmän rakentamattoman lomanrakennuspaikan ja valittajan 380 metrin päässä sijaitsevan loma-asunnon väliin. Tämä ilmenee myös valituksen liitteenä olevista karttakuvista. Rakennusten läheinen sijainti koiratarhaan nähden ja niiden koko sekä asettumissuunta lähimpiin häiriinty- viin kohteisiin nähden on omiaan eristämään koiratarhan ääniä tehokkaasti.

Oikeuskäytännön ja lain valmisteluaineiston perusteella voidaan todeta, että mahdollisen haitan kärsijällä eli tässä tapauksessa vapaa-ajan rakennusten ja vakituisten asuntojen omistajilla ja haltijoilla on velvollisuus sietää tavan- omaista ja kohtuullista melurasitusta. Vapaa-ajan asumista voidaan pitää tila- päisenä asuinmuotona, koska vapaa-ajan asunnossa ei ole tarkoitus asua jatku- vasti ympärivuotisesti. Saunamökkirakennusten käyttötarkoitus huomioon ot- taen, voidaan olettaa, että niissä tapahtuva oleskelu ei ole kestoaltaan ja luon- teeltaan niin pitkäaikaista, että niitä voitaisiin pitää samalla tavalla häiriinty- vinä kohteina kuin vakituiseen tai tilapäiseen yöpymiseen tarkoitettuja raken- nuksia. Äänipäästöjen voimakkuutta vaimentaa myös se, että vapaa-ajan asunto ja saunamökit on rakennettu alarinteeseen lähelle rantaa, jonne maasto on laskenut jyrkästi. Lisäksi vapaa-ajan ja vakituisten asutuksen välissä on jon- kin verran puustoa.

Huomioita tulee kiinnittää myös siihen, että tässä tapauksessa mahdollisten haitankärsijöiden määrä on pieni, kun sitä verrataan esimerkiksi tiheään asut- tuun kaupunkialueeseen. Valittajien vapaa-ajan rakennukset ja vakituiseen asuinkäyttöön tarkoitetut asunnot sijaitsevat kohtuullisen kaukana suunnitellun koiratarhan sijoituspaikasta. Tehtyjen melumittausten perusteella on toden- nettu, että koiratarhasta lähtevät äänet ovat 50 metrin päähän enimmillään het- kellisesti 55 dB:n suuruisia.

Koiratarhasta lähtevien äänten voimakkuuden perusteella voidaan todeta, että on olemassa todellinen mahdollisuus siihen, etteivät koiratarhan äänet edes kuulu tai ne kuuluvat todella heikosti valittajien yli 500 metrin ja yli 800 met- rin päässä sijaitseville vakituksille asuinrakennuksille. Kaikki valittajien vaki- tuiset asuinrakennukset toiminnasta poistettua lastensuojeluyksikköä lukuun ottamatta sijaitsevat vastakkaisella puolella Kuolasalmentietä kuin suunniteltu koiratarha. Kuolasalmentie on asfalttipäällysteinen maantie, jossa suurin sal- littu ajonopeus on 80 km/h. Maantien käyttämisestä aiheutuvista äänistä voi- daan katsoa aiheutuvan meluhaittaa kyseisille valittajien asuinkiinteistölle. Koska maantie sijoittuu koiratarhan ja kiinteistöjen väliin, voidaan sen katsoa vähentävän kiinteistöihin päin koiratarhasta lähtevää ääntä. Näin ollen mahdol- liset koiratarhasta lähtevät äänet eivät voi muodostaa kohtuutonta ja pysyvää rasisitusta valittajien vakituksiin asuinrakennuksiin nähden. Äänten voimakkuu- desta ja vapaa-ajan rakennusten sijainnista johtuen ei voida myöskään pitää

todennäköisenä sitä, että mahdolliset koiratarhasta lähtevät äänet muodostaisivat kohtuutonta räsytystä jo olemassa oleviin valittajien vapaa-ajan rakennuksiin nähden.

Ympäristöluvassa on otettu niin hyvin huomioon toiminnan seuranta ja raportointi sekä toiminnalle asetetut velvoitteet, että ne turvaavat naapurien asemaa parhaalla mahdollisella tavalla.

Johtopäätökset

Yhtiö on toiminut ennen kiinteistön ostopäätöstä ja koko lupaprosessin ajan niin huolellisesti kuin uutta toimintaa suunnittelevan yrittäjän on mahdollista toimia. Yhtiö on selvittänyt etukäteen kattavasti kiinteistön ja alueen sopivuutta, erilaisia luvitustarpeita ja lupien myöntöön vaikuttavia tekijöitä sekä käynyt avointa keskustelua naapureiden kanssa. Avoimissa keskusteluissa naapurien pääasiallinen ja ainoa huolenaihe liittyi mahdollisiin meluhaittoihin. Yhtiön tarkoitus ei ole missään vaiheessa ollut väheksyä naapurien oikeuksia, vaan yritys pitää naapurien oikeuksia edelleen tärkeinä ja on halukas suunnittelemaan koiratarhatoiminnan naapurien oikeuksia kunnioittavalla tavalla. Yhtiön näkökulmasta katsottuna on kuitenkin kohtuullista edellyttää, että erilaisilla suojaamistoimenpiteillä suojataan todellisia suojaamisen tarpeessa olevia oikeuksia. Objektiivisesti arvioituna on riidatonta, että valittajien omistamat ja hallinnoimat yli 380 metrin ja yli 500 metrin päässä sijaitsevat rakennukset ovat kohtuullisen kaukana suunnitellun koiratarhan sijoituspaikasta. Meluraportin osoittamien koiratarhan äänten voimakkuus huomioon ottaen ei ole todennäköistä, että koiratarhan äänet muodostuisivat kohtuuttomaksi häiriöksi 380 metrin päässä olevan vapaa-ajan rakennuksen omistajille tai lähimmän vakituksen asuinrakennuksen omistajalle, joka ei ole valittanut ympäristölupapäätöksestä. Jos koiratarhan ääniä kantautuisi näille rakennuksille, olisivat ne voimakkuudeltaan niin matalia, että ne kuuluvat naapurin kohtuullisen haitan sietovelvollisuuteen. Vielä epätodennäköisempää on, että äänet edes kuuluvat niiden valittajien kiinteistöille, jotka sijaitsevat yli 500 tai yli 800 metrin päässä koiratarhan sijoituspaikasta. Siten ei voida pitää täysin selvänä sitä, onko kaikilla valittajilla ympäristönsuojelulain 191 §:ssä tarkoitettu valitusoikeus ja ovatko he sellaisia asianosaisia, joiden etua tai oikeutta koiratarhatoiminnan perustaminen saattaa koskea ja jotka ovat aidosti huolissaan omista oikeuksistaan.

██████████ on todennut vastaselityksessään muun ohella seuraavaa:

Vastineissa esitetty näkemys Ruokolahden ranta-asemakaavan kehittymättömyyteen ei pidä paikkaansa. Vesi- ja viemäriverkosto pumppaamoinen on rakennettu maanomistajien kustannuksella syksyllä 2014.

Kaavaratkaisut ovat pitkäaikaisia ja rakentamismahdollisuudet säilyvät, vaikka niitä ei heti toteutettaisikaan. Kaavan ikä huomioon ottaen rakentaminen on ollut varsin nopeaa.

RA 8/6, korttelin tontit 1–3 sekä RA-2 sauna/vierasmajapaikat viisi rakennuspaikkaa ovat tälläkin hetkellä aktiivisessa myynnissä. Vesi- ja viemäriliittymät on jo tonttien rajalle rakennettu. On selvää, että alue rakentuu ja kehittyy koko

ajan. Rantakaava-alueelle valmistuneet ns. sauna-vierasmajarakennukset ja vapaa-ajanasunnot ovat olleet vuodesta 2015 alkaen koko ajan aktiivisessa käytössä. Esimerkiksi osassa niistä asutaan kokonaan lähes puolet vuodesta.

Valitusprosessin aikana on tapahtunut maanomistuksissa muutoksia, ja viereisellä Perkiön ranta-asetakaava-alueella aletaan rakentamaan laajahkoa loma-asutusalueita. Loma-asutokanta tulee laajenemaan alle 1 km:n säteellä koiratarhasta.

Sotkamon kunnanhallituksen vastineen mukaan se on päättänyt täydentää Sotkamon ympäristö- ja teknisen lautakunnan vastinetta. Tältä osin muutoksenhakijat ovat todenneet, ettei kunnanhallituksella ole toimivaltaa toimia kunnan ympäristönsuojelu- ja ympäristölupaviranomaisena. Se ei voi täydentää ympäristölupapäätöstä eikä lautakunnan vastinetta hallinto-oikeudelle valitusasiassa. Kunnanhallitus on ylittänyt toimivaltansa ja sen antaman vastine tulee jättää huomiotta.

Se seikka, että joku ranta-asetakaava-alueen kiinteistön omistaja ei olisi valittanut lupapäätöksestä, ei ole peruste myönteiselle ympäristölupapäätökselle. Koiratarhalla on erittäin suuri kielteinen vaikutus rantayleiskaavan toteuttamiseen ja kaavan mukaiseen käyttöön. Vastineen liitteeksi on lisätty ilmakestä, josta ilmenee asutuksen läheisyys ja melua vaimentavan puuston vähäisyys sekä koiratarhan keskeinen sijainti.

Muutoksenhakijat ovat viitanneet Suomussalmen ympäristölautakunnan kielteiseen päätökseen, joka on koskenut 65 rekikoira. Suomussalmen rekikoira-tarha olisi sijoittunut haja-asutusalueelle, josta lähimmät vakituisesti asutut kiinteistöt olivat noin 250 metrin etäisyydellä koiratarhasta. Etäisyys olisi huomattavasti pidempi kuin Sotkamon hankkeessa, jossa lähimmät lomarakennuspaikat olivat vain 120 metrin etäisyydellä.

Vastaselitykseen on liitetty valituksen laatimisesta aiheutunut oikeudenkäyntikululasku 1.500,00 euroa ja arvonnäisäveron osuus 360,00 euroa eli yhteensä 1.860,00 euroa.

Vastaselitys ja oikeudenkäyntikululasku on lähetetty tiedoksi *Sotkamon ympäristö- ja tekniselle lautakunnalle*.

██████████ on hallinto-oikeudelle toimittamassaan valituksen ja vastaselityksen täydennyksessä muun ohella viitannut korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO 357:2016 ja Tuusulan kunnan ympäristövalvontapäällikön päätökseen 13.3.2020 § 2 sekä todennut, että valituksenalaisessa päätöksessä ei ole esitetty koiravaljakkojen reittejä ja että melu ja koiravaljakkojen käyttö teillä on omiaan vaarantamaan alueen ihmisten terveyttä ja liikenneturvallisuutta. Täydennykseen on lisäksi liitetty oikeudenkäyntikululasku vastaselityksen laatimisesta. Laskun määrä on 500,00 euroa ja arvonnäisäveroa 120,00 euroa eli yhteensä 620,00 euroa.

Valituksen ja vastaselityksen täydennys liitteineen on lähetetty tiedoksi *Sotkamon ympäristö- ja tekniselle lautakunnalle*.

Vastaselitys, valituksen ja vastaselityksen täydennys liitteineen on lähetetty tiedoksi *Vuokatti Safaris Oy:lle*.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus valituksen hyväksyen kumoo Sotkamon kunnan ympäristö- ja teknisen lautakunnan päätöksen ja hylkää hakemuksen.

2. Hallinto-oikeus hyväksyy [REDACTED] oikeudenkäyntikuluvaatimuksen. Sotkamon kaupungin ympäristö- ja tekninen lautakunta veloitetaan maksamaan muutoksenhakijoille asiasta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut 2.480 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua siitä, kun päätös on annettu tiedoksi.

Perustelut

1. Pääasiasratkaisu

Sovellettuja oikeusohjeita ja lain esitöitä

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski, 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle, 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta, 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus ja 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain muuttamista koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (214/2013 vp) on 11 §:n osalta todettu muun muassa, että säännös vastaa pääpiirteissään ympäristönsuojelulain (86/2000) 6 §:ää eräin osin täsmennettynä ja täydennettynä. Sijoittumisen yleisissä edellytyksissä huomioon otettavissa seikoissa määriteltäisiin nykyistä täsmällisemmin hyvälle sijoituspaikalle tunnusomaisia tekijöitä ja säädettäisiin selkeämmin, että arviointi suoritetaan toiminnan ja ympäristön luonteen keskinäisenä vertailuna. Sijoituspaikan valinnassa on arvioitava riittävällä tavalla ympäristön olot, kuten esimerkiksi haitoille altistuvien henkilöiden määrä, alueen nykyinen kuormitustaso ja alueen luonnon sietokyky. Keskeisenä terveyshaitan arviointikriteerinä on ympäristön laatu, ja sille määritellyt tavoitetasot. Alueella sijaitsevat erityisen herkat kohteet kuten koulut, päiväkodit ja sairaalat voivat vaikuttaa toiminnan hyväksyttävyyteen. Erityisesti toiminnasta aiheutuva melu asettaa erityisvaatimuksia sijoituspaikan lähiympäristölle. Riittävää suojaettavuutta voivat edellyttää myös toiminnasta aiheutuva onnettomuusriski ja pitkäaikaisen altistumisen aiheuttama terveyshaitan vaara.

Edelleen hallituksen esityksen mukaan pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan toiminnan luonteella ja pilaantumisen todennäköisyydellä on merkitystä sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa. Arvioinnissa huomioitavia tekijöitä voivat olla myös muun muassa toiminnan kesto, ajankohta ja toiminnasta aiheutuvien haittojen merkittävyys. Pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan huomioon olisi otettava toiminnan vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle.

Vaikutusalueen herkkyyteen liittyvinä seikkoina otettaisiin huomioon esimerkiksi alueen maaperään, kasvillisuuteen ja pohjavesiolosuhteisiin liittyvät ominaispiirteet. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa korostetaan sijoituspaikan soveltuvuutta ihmisen elinympäristöön kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta. Huomioitavia seikkoja olisivat sijoituspaikan soveltuvuus elinympäristön terveellisyyden ja viihtyisyyden kannalta.

Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan tulisi ottaa huomioon myös sijoituspaikan ja sitä ympäröivän vaikutusalueen toteutunut käyttötarkoitus ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus. Herkkiä alueiden käyttötarkoituksia ovat erityisesti asuin-, suojelu- ja virkistysalueet sekä oppilaitosten, hoitolaitosten ja majoituspalveluiden alueet. Tarkastelussa huomioitaisiin paitsi kyseisten alueiden toteutunut, myös tuleva ja kaavan niille mahdollistama käyttötarkoitus. Oikeusvaikutteisilla kaavoilla tarkoitettaisiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan alueella voimassa olevaa maakuntakaavaa, oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. Alueen käyttötarkoitus osoitetaan kaavassa kaavamerkinnällä ja mahdollisilla kaavamääräyksillä.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain uudistamista koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (84/1999 vp) on ympäristönsuojelulain (86/2000) 6 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu muun muassa, että säännös olisi lähtökohta kaikkien pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittumisessa. Haittojen syntymisen ehkäisyssä on tärkeää toiminnan oikea sijoittuminen. Toiminnan sijoittaminen ja muut toiminnan haitallisten vaikutusten ehkäisytoimet muodostaisivat kokonaisuuden. Sijoittumisen sopivuuden arvioinnissa lähtökohtana on toiminnan luonne. Esimerkiksi sikalan hajuhaittojen ehkäisyssä käytettävien teknisten torjuntatoimien merkitys voi olla varsin rajoitettua verrattuna toiminnan sijoittamisen merkitykseen. Toiminnan laatu tulisi myös suhteuttaa alueen luonnonolosuhteisiin sekä muihin vaikutusalueella sijaitseviin toimintoihin. Muilla mahdollisilla sijoituspaikoilla alueella tarkoitetaan erityisesti vaihtoehtoisia sijoittumiskohtia samalla kiinteistöllä. Vaihtoehtoisten sijoittumispaikkojen tulee sijaita niin lähellä ajateltua sijoittumispaikkaa, ettei tästä aiheudu toimintaa suunnittelevalle kokonaan uutta hanketta.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin mukaan, jos hakemus on puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta viranomaisen asettamassa määräajassa. Hakemus, jota ei ole täydennetty määräajassa, voidaan jättää tutkimatta.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian

riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa muun muassa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävä muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, 3) ympäristönsuojelulain 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella taikka 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuville tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista ja 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on

asianosaisella.

Hallintolainkäyttölain 36 §:n mukaan valitusviranomaisen on hankittava lausunto siltä hallintoviranomaiselta, joka on tehnyt asiassa päätöksen, jollei se ole tarpeetonta. Saman pykälän 2 momentin mukaan selvityksen hankkimiseksi voidaan pyytää lausunto myös muulta kuin 1 momentissa tarkoitettulta viranomaiselta.

Asiassa saatua selvitystä

Ympäristölupahakemus koskee 87 koiran rekikoiratarhan toimintaa Sotkamossa sijaitsevalla kiinteistöllä Tutkimusasema 765-401-26-26. Hakemuksen mukaan entinen tutkimusasemakiinteistö 765-401-26-26 muutetaan luontomatkailukeskukseksi. Yhtiö järjestää luontoretkiä- ja aktiviteetteja Vuokatin alueen matkailijoille.

Toimintakiinteistö sijoittuu haja-asutusalueelle, maaseutumaiseen ympäristöön ja avoimelle peltoalueelle. Kiinteistön pohjoispuolella on metsää ja metsän takana sijaitsee Iso Sapsojärvi noin 300 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta. Lähin vakituiseen asumiseen tarkoitettu asuinrakennus sijoittuu noin 350 metrin etäisyydelle suunnitellusta koiratarhasta kaakkoon. Karttatarkastelun perusteella muutoksenhakijoiden vakituiseen asumiseen tarkoitettujen asunnot tai vapaa-ajan rakennukset sijaitsevat noin 360–950 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta.

Rekikoiratarhan toimintakiinteistöllä ei ole voimassa asema- tai yleiskaavaa. Toimintakiinteistö sijaitsee Kainuun maakuntakaavan 2020 mukaisella matkailun vetovoima-alueella (mv) ja maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Matkailun vetovoimamerkinnällä mv on osoitettu maakunnan matkailu- ja virkistystoiminnan kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Niihin sisältyvät matkailukeskusten alueet ja niihin liittyvät virkistys-, suojelu- ja muut alueet, joista on mahdollista kehittää matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus. Maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita (M) voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

Toimintakiinteistö rajautuu pohjoispuoleltaan alueeseen, jolla on voimassa Pirttijärvi-Kiimanen-Sapso rantayleiskaava (Sotkamon kunnanvaltuuston hyväksyntä 27.1.2003 ja muutokset 5.5.2003) sekä Ruokolahden ranta-asemakaava (hyväksymispäivämäärä 13.4.2007) Toimintakiinteistöön pohjoisessa rajautuva oleva alue on merkitty rantayleiskaavassa matkailupalvelujen alueeksi (RM-1). Matkailupalvelujen aluetta koskevan kaavamääräyksen mukaan alueille toteutettavan rakentamisen perustaksi tulee laatia asemakaava. Ruokolahden ranta-asemakaavassa toimintakiinteistöön rajoittuva alue on merkitty loma-asuntojen korttelialueeksi (RA) ja puistoksi (VP). Ranta-asemakaavan alueella on myös neljä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluetta

(luo). Lähimmät ranta-asemakaavassa osoitetut rakentamattomat rakennuspaiikat ovat noin 120 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta. Ranta-asemakaavan alueella on ainakin kolme jo rakennettua vapaa-ajanrakennusta, joista lähin on noin 380 metrin etäisyydellä suunnitellusta koiratarhasta.

Lupahakemuksen mukaan koirat haukkuvat ajoittain niitä ulkoilutettaessa ja kun niitä otetaan tarhasta reen eteen, kun taas valjakkoajelut ovat äänettäviä ja ympäristöystävällisiä. Toiminta painottuu talvisesonkiin ja päiväaikaan. Suunnitellussa uudessa koiratarhan rakenteessa kahden koiran tarha on kooltaan 3 x 4 metriä ja tarhoista 3 seinää ovat lautarakenteisia. Lisäksi tarha on osittain katettu.

Lupahakemukseen on liitetty melumittaustulokset rekikoiratarhan nykyisellä toimintapaikalla kiinteistöllä Hyvölä 765-401-12-48 12.–13.6.2017 suoritetusta mittauksesta (Infra Audit Oy). Mittausajankohtana ilman lämpötila oli +15–+20 C ja ilma oli kirkas poutasää. Taustamelu ei häirinnyt mittauksia. Mittauspisteiksi valittiin koiratarhan pihapiiri lähtömelun selvittämiseksi. Mittaus suoritettiin jatkuvana mittauksena 12.6.2017 kello 9.00 ja 13.6.2017 kello 8.00 välisenä aikana. Koiratarhan välittömässä läheisyydessä melutaso oli L_{Aeq} 33–48 dB. Maksimimelutaso oli hetkellisesti 55 dB.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Asiassa on [REDACTED] valituksesta ensinnäkin ratkaistavana kysymykset asiassa esitettyjen selvitysten riittävydestä sekä siitä, voiko hakemuksen mukaisesta toiminnasta, hakemuksen mukaiselle paikalle sijoitettuna aiheutua erityisesti melun muodossa ympäristönsuojelulaissa kiellettyä seurausta annetut lupamääräykset huomioon ottaen ja onko ympäristölupapäätös siten lainvastaisena kumottava.

Siltä osin kuin Vuokatti Safaris Oy on esittänyt, että kaikilla muutoksenhakijoilla ei ole asiassa valitusoikeutta, hallinto-oikeus toteaa, että toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen siitä aiheutuva meluhaitta saattaa ennalta arvioiden ulottua muutoksenhakijoiden asuin- tai vapaa-ajankiinteistöille, jotka kaikki sijaitsevat alle kilometrin etäisyydellä toimintakiinteistöstä. Täten hallinto-oikeus on katsonut, että kaikki muutoksenhakijat ovat ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin mukaisia asianosaisia ja tutkinut valituksen kaikkien muutoksenhakijoiden osalta.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä on ympäristölupaharkinnan kannalta uusi toiminta, koska rekikoiratarhan sijainti muuttuu kokonaan eri paikkaan nykyiseltä toimintakiinteistöltään. Nykyisellä toiminnalla ja sille myönnetyllä voimassaolevalla ympäristölupapäätöksellä ei näin ollen ole merkitystä arvioitaessa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä hakemuksen mukaiselle toiminnalle ja sijoituspaikalle. Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ratkaistaan tapauskohtaisen lupaharkinnan perusteella. Haittojen syntymisen ehkäisyssä tärkeää on toiminnan oikea sijoittuminen. Toiminnan sijoituspaikkaa valittaessa on otettava huomioon muun muassa toiminnan luonne ja ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa lupamääräysten vaikutus.

Muutoksenhakijat ovat valituksessaan katsoneet, että luvan hakijan hakemuksessaan esittämät selvitykset erityisesti toiminnan aiheuttamasta melusta ja sen

rajoittamistoimista ovat riittämättömiä.

Hakemuksen mukaisen toiminnan merkittävin ympäristövaikutus on melu. Hakemusasiakirjoihin ei ole kuitenkaan liitetty melumallinnusta. Hakemukseen liitetty meluselvitys toisella kiinteistöllä ja erilaisessa ympäristössä ei osoita minkälaiset meluvaikutukset toiminnasta nyt haetulla sijoituspaikalla ja sen lähiympäristössä olisivat. Melumittauksen perusteella ei voida arvioida valjakkoajelulle lähtemisen aiheuttamaa melutasoa eikä sitä, kuinka melu leviää ympäristössä. Hallinto-oikeus katsoo, ettei mainitulla melumittauksella näin ollen ole merkitystä arvioitaessa toiminnan meluvaikutuksia hakemuksen mukaisella sijoituspaikalla.

Edellä lausutun perusteella ja kun otetaan huomioon toiminnan laatu ja laajuus sekä se, että kyse on uudesta toiminnasta, hallinto-oikeus katsoo, että melumallinnus hakemuksen mukaiselle toimintakiinteistölle lähiympäristöineen olisi tullut ympäristönsuojelulain 39 § 2 momentti ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston 3 § huomioon ottaen liittää hakemukseen. Ympäristö- ja teknisen lautakunnan olisi tullut ympäristönsuojelulain 40 §:n 1 momentin ja hallintolain 31 §:n 1 momentin nojalla varata luvan hakijalle tilaisuus täydentää hakemustaan tältä osin. Päätöstä ei kuitenkaan ole syytä kumota ja palauttaa asiaa lautakunnalle edellä mainittujen puutteiden vuoksi uudelleen käsiteltäväksi, koska hakemus on hylättävä jäljempänä mainituin perustein.

Hallinto-oikeus katsoo, että hakemuksen mukaiset koiratarhojen lautarakenteet ja osittainen kattaminen vaimentavat melua jonkin verran itse tarhan ja toimintakiinteistön alueella. Rakenteilla ei kuitenkaan ole merkitystä valjakkoajelulle lähtemisen yhteydessä aiheutuvan melun torjumisessa. Saadun selvityksen mukaan valjakkoajelulle lähteminen aiheuttaa häiritseviä melupiikkejä, jotka toistuvat säännöllisesti talviaikaan. Vaikka melurasitus näissä tilanteissa sekä ruokinta- ja ulkoiluttamistilanteissa onkin lähtökohtaisesti melko lyhytkestoista, sen voidaan arvioida luonteensa ja toistuvuutensa johdosta olevan häiritsevää ja yleistä viihtyisyyttä alentavaa toimintakiinteistön lähiympäristössä, kun erityisesti otetaan huomioon, että toiminta tulisi sijoittamaan avoimella peltoalueella, ja että suojaetäisyydet lähimpiin melulle altistuviin kohteisiin ovat lyhyet.

Toiminnan luonne huomioon ottaen meluhaitan ehkäisemiseen on rajoitetut mahdollisuudet. Teknisten torjuntatoimien merkitys voi olla varsin rajoitettua verrattuna toiminnan sijoittamisen merkitykseen. Hallinto-oikeus katsoo, että luvan hakijan vastineessaan mainitsemien ulkorakennusten sijoittumiselle koirien ulkotarhojen ja lähimpien ranta-asemakaavassa merkittyjen rakennuspaikkojen väliin ei ole melun rajoittumisessa ratkaisevaa merkitystä ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne. Keskeisin keino meluhaittojen ehkäisemisessä onkin toiminnan sijoittaminen riittävän etäälle asutuksesta ja vapaa-ajan asutuksesta, niin nykyisestä kuin viereisen ranta-asemakaavan mukaisista osin rakentamattomista lomarakennuspaikoista.

Vaikka hakemukseen ei ole liitetty melumallinnusta, hallinto-oikeus on arvioinut koirien lukumäärä, rotu ja toiminnan luonne sekä meluhaitan toistuvuus ja pysyvyys huomioon ottaen, että melurasitus muodostuu kohtuuttomaksi lähimillä asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä toiminnan sijoittuessa hakemuksen mukaiselle paikalle. Hallinto-oikeus katsoo toiminnasta saatu selvitys ja ympäris-

tönsuojelulain 11 § sekä sen perustelut huomioon ottaen, että toiminnan aiheuttama meluhaitta vaikeuttaa näin ollen toimintakiinteistön viereisen ranta-asemakaavan toteuttamista käyttötarkoitukseensa. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa selvyyden vuoksi, ettei ranta-asemakaavan tonttien nykyisillä omistussuhteilla, rakennuspaikkojen rakentamisaikataululla tai sillä, ettei mainittujen toimintakiinteistöä lähinnä olevien tonttien omistajat ole valittaneet lautakunnan päätöksestä, ole oikeudellista merkitystä arvioitaessa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei toiminnan meluhaittaa voida lupamääräyksiin ehkäistä riittävästi niin, että sitä voitaisiin harjoittaa hakemuksen mukaisesti ja siinä laajuudessa hakemuksen mukaisella kiinteistöllä.

Edellä todetun perusteella hallinto-oikeus katsoo, että ympäristöluvan myöntämisen edellytykset eivät ympäristönsuojelulain 49 § ja 11 § huomioon ottaen täyty ja hakemus on hylättävä.

Vuokatti Safaris Oy on vastaselityksessään todennut, ettei Sotkamon kunnanhallituksella ole toimivaltaa täydentää Sotkamon ympäristö- ja teknisen lautakunnan lausuntoa ja että vastine tulee jättää huomiotta. Hallinto-oikeus on pyytänyt Sotkamon kunnanhallitukselta valituksen johdosta vastineen hallintolainkäyttölain 36 §:n 2 momentin ja ympäristönsuojelulain 196 §:n 2 momentin mukaisesti. Hallinto-oikeus katsoo, että kunnanhallitus on tarkoittanut vastineessaan yhtyä ympäristö- ja teknisen lautakunnan lausuntoon ja lisätä omaan vastineeseensa kannanoton matkailuelinkeinon tärkeydestä Sotkamolle. Kyseinen kirjelmä on otettu huomioon Sotkamon kunnanhallituksen vastineena.

Siltä osin kuin muutoksenhakijat ovat valituksessaan viitanneet muiden toiminnanharjoittajien ympäristölupiin, hallinto-oikeus toteaa, että ympäristölupaharkinta on tapauskohtaista harkintaa eikä muiden toiminnanharjoittajien vastaavillakaan ympäristöluvilla ole merkitystä arvioitaessa käsiteltävänä olevan toiminnan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Valituksessa viitattujen maankäyttö- ja rakennuslain sekä eläinsuojelulain mukaiset asiat eivät kuulu ympäristönsuojelulain mukaan ratkaistavan lupa-asian yhteydessä käsiteltäviksi.

Asian näin päättyessä lausuminen muussa asiassa esitetystä ei ole tarpeen.

Valituksenalaisen päätöksen tultua tällä päätöksellä kumotuksi lausuminen täytäntöönpanon kieltämisestä koskevan päätöksen voimassaolosta on tarpeetonta.

2. Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä mainitussa pykälässä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Asiassa ei ole otettu riittävästi huomioon toiminnan vaikutusalueen kaavoituksen merkitystä. Päätös on siten ollut virheellinen. Kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden perustelut ja ratkaisu sekä se, että oikeudenkäynti on johtunut viranomaisen virheestä, ympäristö- ja tekninen lautakunta on velvollinen korvaamaan muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikulut 2.480,00 euroa, joka sisältää arvonalisäveroa 480 euroa, laillisine korkoineen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Päätöksen tiedoksiantaminen

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä tiedottaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Sotkamon kunnanhallituksen on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä julkaisemalla tieto kuulutuksesta noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **25.9.2020**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Asian ovat ratkaisseet lainoppinut hallinto-oikeustuomari Janne Marttila ja asessori Heli Ala-Tulijoki sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Jenni Korpeinen.

Janne Marttila

Jenni Korpeinen

Heli Ala-Tulijoki

Hallinto-oikeuden esittelijä

Heidi Laakso

Toimituskirjan antaja:

Laura Leinonen
ma. lainkäyttösihteeri

Jakelu

Päätös maksutta

Jäljennös maksutta

Vuokatti Safaris Oy

Osoite:

Vuokatti Safaris Oy / Samuli Junttila

Sotkamon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Sotkamon kunnan terveydensuojeluviranomainen

Sotkamon kunnanhallitus

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisestiPohjois-Suomen aluehallintovirasto, sähköisesti
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

ARS / LL

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaan-
nista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiantipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet